

Onderzoek naar de inzet van Pedagogisch Educatief Professionals

Anne Looijenga, Trynke Keuning & Emma Nitert

In opdracht van:

Centrale vraag

Op welke manier kunnen Pedagogisch Educatief Professionals worden ingezet in het domein Kind en Educatie?

Daarbij is gekeken naar de volgende aspecten;

- achtergrond en vooropleiding van de Pedagogisch Educatief Professionals
- loopbaanontwikkeling
- invulling huidige functie en tevredenheid over deze invulling
- tevredenheid opleiding
- aansluiting van deze opleiding bij de huidige functie.

Opzet en uitvoering onderzoek

Online vragenlijst:

Respons studenten: 106 vd 192 (55%)

Respons alumni: 81 vd 122 (66%)

Interviews:

7 studenten en 6 alumni

Tabel 1 Kenmerken alumni (n=81) en studenten (n=106) online vragenlijst

	Alumni	Studenten
Gemiddelde leeftijd	32.7 (10.8) (20-63)	29.7 (10.4) 19-56
% vrouw	97.5% (79)	97.2% (103)
% man	2.5% (2)	2.8% (3)
Gestart met PEP in studiejaar		
- 2016/2017	29 (35.8%)	1 (9%)
- 2017/2018	24 (29.6%)	3 (2.8%)
- 2018/2019	28 (34.6%)	10 (9.4%)
- 2019/2020	-	41 (38.7%)
- 2020/2021	-	51 (48.1%)

Achtergrond en vooropleiding PEP'ers

- **Vooropleiding:** meeste studenten komen van een mbo niveau 4 opleiding
- **Meest genoemde vooropleiding:** onderwijsassistent, pedagogisch medewerker (maar ook: apothekersassistent, sport en bewegen, enz.)

Tabel 2 Vooropleiding alumni en studenten PEP

	Alumni	Studenten
Havo	6	8
Vwo	1	1
Mbo niv 3	3	7
Mbo niv 4	66	86
Hbo	2	4
Anders, nl	3	0

Loopbaanontwikkeling studenten

Baan voor de opleiding:

De helft van de studenten (53 van de 106) had voordat ze startten met de opleiding een betaalde baan. De meeste in de opvang, daarna onderwijs.

Baan gedurende de opleiding:

67 studenten (63,2%) volledig betaalde praktijkplaats

14 studenten (13,2%) deels betaalde praktijkplaats

24 studenten (22,6%) onbetaalde praktijkplaats

1 student (1%) heeft op het moment van het invullen van de vragenlijst geen praktijkplaats.

Doorgroeimogelijkheden:

59 van de 107 (55.1%) studenten geven aan dat hun functie voldoende doorgroeimogelijkheden biedt tegenover 48 studenten die dat niet vinden.

Loopbaanontwikkeling alumni (1)

Baan voor de opleiding:

Ruim driekwart (60 van de 81) had al een baan voordat zij startten met de opleiding PEP. Meeste in kinderopvang, daarna onderwijs.

Baan gedurende de opleiding:

48 alumni (59.3%) volledig betaalde praktijkplaats
13 alumni (16.0%) deels betaalde praktijkplaats
20 alumni (24.7%) onbetaalde praktijkplaats.

Baan na de opleiding:

Merendeel van de alumni (75 van de 81) hebben een betaalde baan, variërend tussen 15 en 40 uur werken (gemiddelde: 27.8). Van de 6 alumni die geen betaalde baan hebben zijn er 4 studerend en 2 werkzoekend.

Loopbaanontwikkeling alumni (2)

Nascholing:

31 van de 81 alumni hebben na de opleiding een andere opleiding (bijv. HBO bachelor Pabo of Social Work) of nascholingstraject (bijv. cursus Pedagogisch coach) gevolgd.

Doorgroeimogelijkheden:

Over de doorgroeimogelijkheden van de huidige functie is meer dan de helft (57.4%) tevreden. Daarnaast geven 29 alumni (35.8%) aan dat er onvoldoende doorgroeimogelijkheden zijn.

Invulling huidige functie

3 'profielen':

1. Professionals die hetzelfde werk zijn blijven doen (40%)

"Ik werk al tien jaar in de kinderopvang. Sinds februari werk ik op een nieuwe plek, in de opvang op een integraal kindcentrum. Ik merk dat ik nog niet echt andere taken heb dan die ik had voor de opleiding, maar er zijn denk ik wel kansen. Zeker omdat in dit kindcentrum nog wat op eilandjes wordt gewerkt. Het is alleen nog lastig voor mij, mijn leidinggevende en collega's om te bedenken wat ik zou kunnen doen."

2. Professionals die extra taken of een andere invulling van hun functie hebben gekregen binnen de organisatie (40%)

"Ik werk op nu op een VVE-peutergroep en op een BSO. Door de opleiding wordt me steeds vaker de vraag gesteld: 'goh wil jij dat misschien doen? Bijvoorbeeld het coachen van collega's, gesprekken voeren met ouders en samenwerking opzoeken met andere instanties."

3. Professionals die een meer hybride of combinatie rol hebben gekregen (10%)

"Ik sta één dag in de week voor de klas. Ik word dan ingezet vanuit de werkdruk verlagende middelen. Daarnaast ondersteun ik op school de kinderen die extra hulp nodig hebben. Ook werk ik op de BSO. Daar denk ik onder andere mee over de kernconcepten. We zijn nu bijvoorbeeld bezig om de doorgaande lijn tussen BSO en school wat gestroomlijnder te laten verlopen. We proberen onder andere wat meer informatie uit te wisselen over de kinderen die we begeleiden."

Onbekend/missing data: 10%

Praktijkvoorbeelden

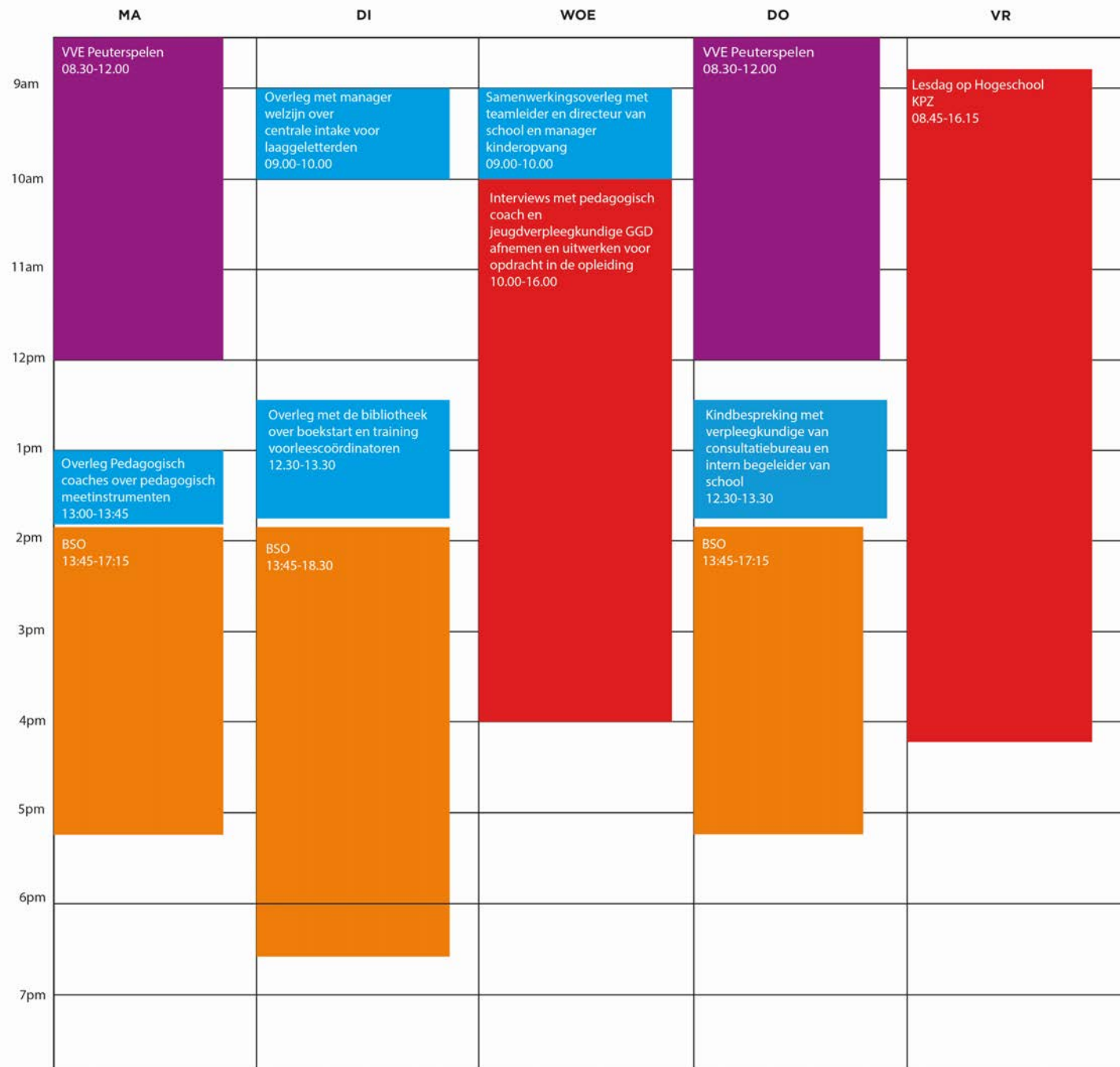
Alumnus PEP werkzaam in onderwijs én opvang:

“Ik werk op een basisschool als leraarondersteuner. Daar begeleid ik kinderen één op één als ze extra ondersteuning nodig hebben. Ook werk ik samen met de leerkracht bij de kleutergroep. Dat is een grote groep van 35 kleuters, dus ik ondersteun en geef ook lessen aan groep 1. Daarnaast werk ik ook op de kinderopvang, die naast onze basisschool zit en waar we mee samenwerken. Ik werk daar als pedagogisch coach en beleidsmedewerker. Ik help de pedagogisch medewerkers met observaties doen en bespreek dit met hen. Ik coach hen; kijk naar wat ze nodig hebben of waar ze tegenaan lopen en dan probeer ik dat samen met ze op te lossen. Ik ben ook het ‘lijntje’ naar de leidinggevende van de kinderopvang. Met haar bespreek ik de beleidsplannen en kijk wat er nodig is in het jaar, bijvoorbeeld m.b.t. een opleiding voor pedagogisch medewerkers.

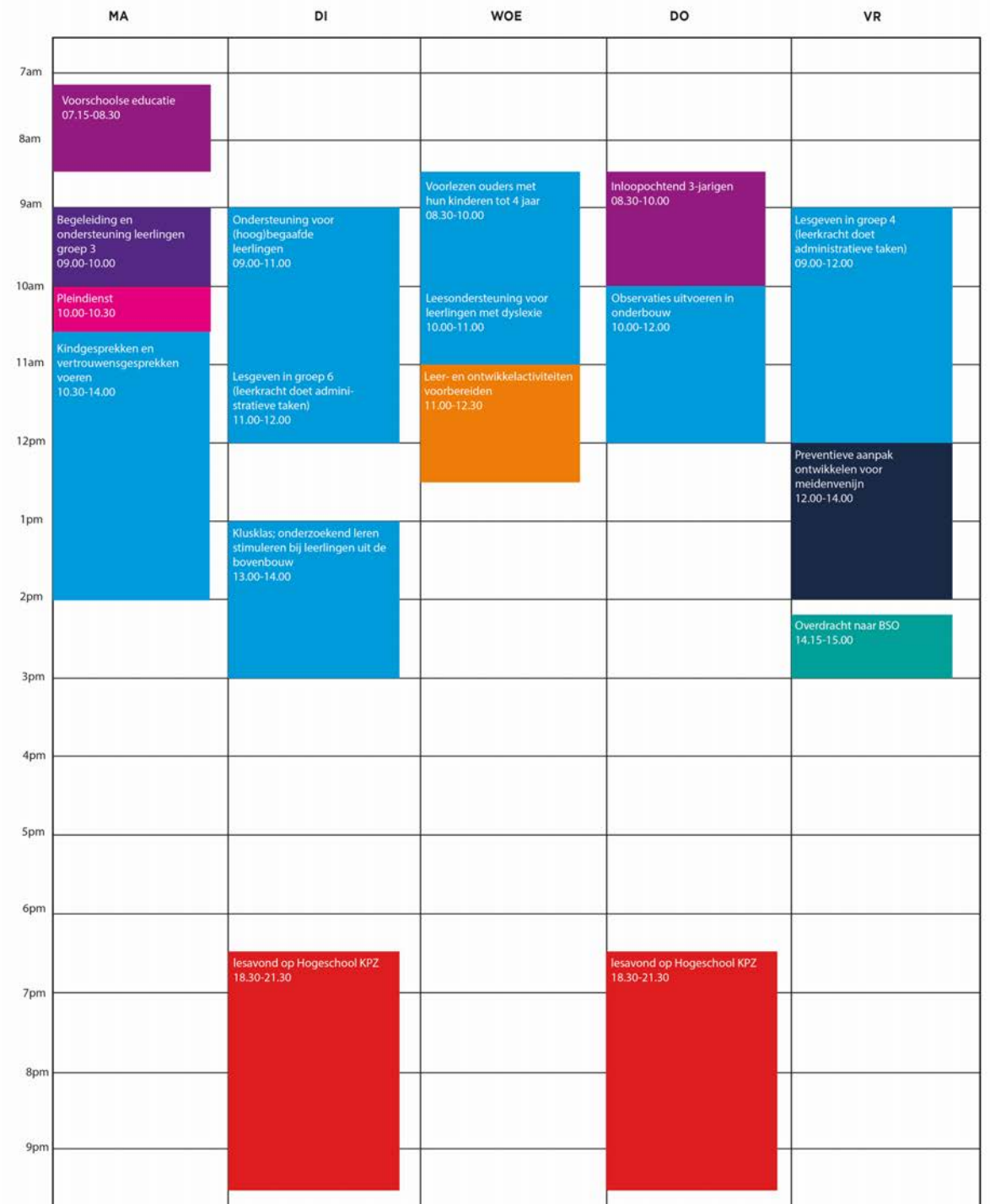
Ik merk dat er bij ons op school logopedie werd gegeven en dat dit veelal via één praktijk ging. In opdracht van een ouder, heb ik toen deze logopedist opgebeld en gevraagd of ze ook op school wilde komen. En dat is gelukt. Sinds een paar weken is er elke dinsdagochtend een logopedist op school en heeft ze ook een eigen werkplek daar. Dit groeit ook. De professionals krijgen steeds meer hun plek in school, waardoor ze ook sneller contact hebben met bijvoorbeeld de leerkracht. De logopedist is er ook voor de kinderopvang, we doen het echt samen. Dus de kinderen van de kinderopvang die ondersteuning van haar nodig hebben breng ik dan ook even de school binnen. De verbinding is dan ook vast gelegd. Zo merk je dat je eigenlijk steeds meer opbouwt en het steeds interprofessioneler wordt.

Mijn wens voor de toekomst is dat ik het heel mooi zou vinden als de rol van PEP’er ook echt een beroepsgroep zou worden. Dat je ook gericht iemand kan aannemen. Een professional die bijvoorbeeld de intern begeleider ondersteunt en ondertussen ook het deel van de kinderopvang voor zijn rekening kan nemen. We gaan over een tijdje over naar een nieuw gebouw. Dan worden twee scholen en een kinderopvang onder één dak geplaatst. Ik ben heel nieuwsgierig hoe dat gaat en wat hierin mijn rol zou kunnen zijn.”

Een week van een PEP'er: opvang

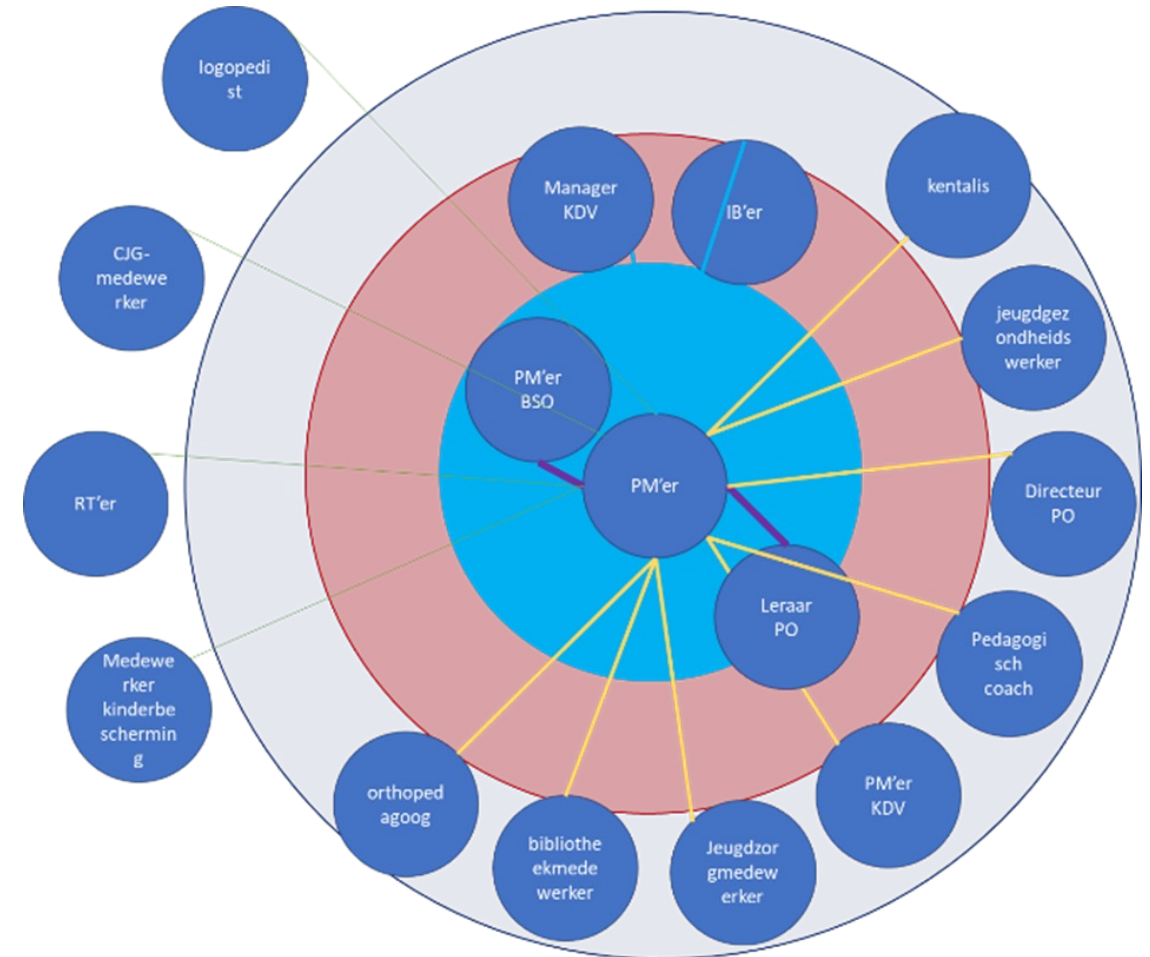
Een week van een PEP'er: onderwijs

Mate van (interprofessioneel) samenwerken

Tweedejaars student:

“Er kwam bij ons een jongetje op school, een NT-2 leerling. We zagen eigenlijk gelijk dat het verstandig was dat hij logopedie zou krijgen. Ik heb er toen voor gezorgd dat er contact kwam tussen verschillende mensen. We hebben bijvoorbeeld informatie gekregen van de peuteropvang waar hij vandaan kwam. Vervolgens zijn de logopedist, de leerkracht, de ib’er en ikzelf om tafel gegaan om te bespreken wat dit kind nodig had en hoe wij hem het beste konden begeleiden.”

Figuur 1 Voorbeeld netwerk van een Pedagogisch Educatief Professional

Interprofessioneel werken: voorbeelden

Zorg

“We hebben nu een jongen met TOS bij ons op de BSO. Ik kwam erachter dat we eigenlijk helemaal die doorgaande lijn niet hadden met school. Als mentor op de BSO wist ik niet wat de afspraken waren. Dus ik heb moeder geïnformeerd, de school en leerkracht en ik heb met de ambulante begeleider van Kentalis gesproken. Uiteindelijk is daar uitgekomen dat wij in overleg met de ouders nu ook de zorgplannen krijgen van alle TOS kinderen op school waar Kentalis wat mee doet en die wij ook op de BSO hebben. Zodat wij hetzelfde plan en dezelfde afspraken weten en we hun daar veel beter kunnen ondersteunen. Dus daar ligt nu ook een vaste verbinding.”

Doorgaande lijnen

“We zijn nu dus ook bezig met: hoe kunnen we de stap van peuterzaal naar basisschool soepel laten verlopen. Welke informatie willen wij als school eigenlijk? En niet alleen vanuit onze invalshoek, maar juist ook vanuit de invalshoek van de peuterzaal. Welke kennis wil je delen?”

Talentstimulering

“Ik zit ook in de evenementencommissie, daar komt de rol van initiator terug. Daar moet je ook contacten leggen met mensen buiten de organisatie bijv. omtrent feesten organiseren. Of je moet contact leggen met cultuurinstanties om daar dingen mee op te zetten bijv. omtrent talenten stimuleren van kinderen.”

Tevredenheid huidige functie

Tevreden tot zeer tevreden als het gaat om:

- uit te voeren werkzaamheden
- samenwerking met collega's
- uitdagingen in het werk
- verantwoordelijkheden die ze krijgen

Minst tevreden over:

- arbeidsvoorwaarden
- functiewaardering
- inschaling

Tevredenheid opleiding

- Meer kennis en verdieping gekregen
- Geleerd om vanuit een breder perspectief te kijken
- Meer zelfvertrouwen gekregen

“Als ik nu bijvoorbeeld een netwerkgesprek heb, voel ik me zoveel steviger in mijn schoenen staan. Door alle ervaring die ik had wist ik al heel veel, maar nu kan ik het ook beter onderbouwen en stappen nemen. Ik laat me ook niet zo snel op een ander pad brengen, omdat ik nu gewoon zelf de kennis heb en ook weet waar je het over hebt. Dat straalt je dan ook uit.”

“Ik herken de vier rollen van de opleiding heel erg in mijn werk als IB'er 0 tot 4 jaar en pedagogisch coach. Ik ben bijvoorbeeld continue aan het kijken naar: hoe leg ik lijnen en verbindingen? Hoe zorg ik voor draagvlak? En ik probeer de PM'ers ook het brede perspectief mee te geven. Een kind komt namelijk bij jou op de BSO, maar die heeft al een hele dag op school gehad. Die komt uit een bepaalde thuissituatie en een bepaalde wijk. En dat heeft allemaal invloed op hoe het kind bij jou op de BSO aanwezig is”

“Door de opleiding leer je met een andere bril naar kinderen kijken. Je kijkt meer naar: wat wil het kind? Maar ook; wat speelt er allemaal in deze situatie? En je leert te kijken vanuit een breder perspectief. Wie zit er naast ons? Wat voor school is het? Wie werken er allemaal? Dus wat is er nog meer om het kinderdagverblijf heen?”

Aandachtspunten opleiding

- Meer aandacht voor jonge kind (0 – 4 jaar) en oudere kind (12 – 18 jaar)
- Meer aandacht voor sectoren welzijn en jeugdhulp
- Meer duidelijkheid omtrent rollen en functies

“De functie moet nog meer bekend worden in het werkveld, zodat de werkgever weet hoe een PEP’er wordt ingezet en daar ook naar wordt uitbetaald”

“Ik heb veel onderwijsassistenten in mijn klas en het gaat in de les veel over school en kinderen in de basisschoolleeftijd. Dit aspect zie je ook terug in de boeken van de opleiding. Het merendeel is gericht op onderwijs.”

Conclusies & aanbevelingen

- De groep professionals die de opleiding binnenkomt is gevarieerd wat betreft leeftijd, vooropleiding en werkervaring. De meeste studenten hebben een mbo 4 opleiding afgerond en hebben werkervaring in onderwijs of opvang.
- Na het afronden van de opleiding hebben vrijwel alle alumni een betaalde baan. Echter bijna de helft van de alumni zou de invulling van deze baan graag anders zien. Ze geven aan meer erkenning en waardering te willen hebben (ook financieel). Ook zittende studenten van de opleiding lopen tegen dit punt aan.
- Er zijn grote verschillen tussen organisaties hoe PEP'ers worden ingezet en beloond. Grofweg zijn er 3 'profielen' te onderscheiden.
- Studenten en alumni zijn tevreden over de inhoud van de opleiding
- De rol van Pedagogisch Educatief Professional moet nog meer bekendheid krijgen in het werkveld

Linkjes

- Onderzoeksrapport:
[De inzet van Pedagogisch Educatief Professionals in het domein kind en educatie - Hogeschool KPZ](#)
- Webinars inzet en rol ad-PEP:
 - > <https://www.youtube.com/watch?v=LG75r22YF9Q>
 - > [Vijfde online bijeenkomst Jeugdhulp in school 8 december 2021 - YouTube](#)
- Column over de inzet van pedagogisch educatieve professionals in het tijdschrift BBMP (Bestuur Beleid Management en Pedagogiek in het Kindcentrum) [Column BBMP nov-dec 21.pdf](#)